

Toplantı : 11

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 64

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 60 ncı maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifinin Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Sosyal İşler ve Bütçe ve Plân komisyonları raporları (Millet Meclisi : 2/513; Cumhuriyet Senatosu : 2/11)

(Not : Millet Meclisi S. Sayısı : 422)

*Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 3440*

11 . 1 . 1972

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Millet Meclisinin 10 . 1 . 1972 tarihli 26 ncı Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 60 ncı maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

*Sabit Osman Avcı
Millet Meclisi Başkanı*

Not : Bu teklif 9 . 4 . 1971 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 6 . 12 . 1971; 7, 10 . 1 . 1972 tarihli 11, 25 ve 26 ncı birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 422)

Sosyal İşler Komisyonu raporu

*Cumhuriyet Senatosu
Sosyal İşler Komisyonu
Esas No. : 2/11
Karar No. : 4*

20 . 1 . 1972

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Millet Meclisinin 10 . 1 . 1972 tarihli 26 ncı Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oyla kabul edilen 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 60 ncı maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi, Komisyonumuzun 20 . 1 . 1972 tarihli Birleşiminde ilgili Hükümet temsilcilerinin de iştirakiyle tetkik ve müzakere edildi.

Kanunun gerekçesi ve ilgili Hükümet temsilcilerinin verdiği tamamlayıcı bilgiler muvacehesinde; 5434 sayılı Kanunun 670 sayılı yasa ile değiştirilen 31 ncı maddesi, er olarak silâh altına alınan iştirakçilerin vazifeye başladıktan sonra aldıkları ücretlerin tamamı üzerinden kesilmek suretiyle, fiili hizmet müddetlerinin sayılmasına karşı, 506 sayılı Kanunun kapsamına girenler bu imkândan yararlanamamakta ve Anayasanın eşitlik ilkesi ile çelişki doğmaktadır.

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 60 ncı maddesine eklenen (D) fıkrası ile bu eşitsizlik giderilmektedir.

Bu nedenlerle mezkûr kanun teklifinin Millet Meclisi Genel Kurulunca kabul edilen şekliyle aynen kabulü ile öncelik ve ivedilikle görüşülmesi temennisiyle Bütçe ve Plân Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Burdur <i>F. Kınaytürk</i>	Sözcü İzmir <i>M. Bozoklar</i>	Kâtip Kayseri <i>S. Turan</i>	İstanbul <i>R. Öztürkçine</i>
Erzurum <i>E. Somunoğlu</i>	Samsun <i>R. Işıtan</i>	Cumhurbaşkanın S. Ü. <i>V. Güvenç</i>	

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ
METİN

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 60 ncı maddesine bir fıkra eklenmesine dair Kanun

MADDE 1. — 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 60 ncı maddesine aşağıdaki (D) fıkrası eklenmiştir :

D) Sigortalıların er olarak silâh altında geçen süreleri istemleri halinde ve günün asgari ücret tutarında primlerini ödemeleri şartı ile prim ödeme gün sayılarına eklenir. Şu kadar ki, eklenen bu sürenin başlangıcı 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 6 ncı ve 108 ncı maddelerinde tarif edilen sigortalılık süresinin başlangıç tarihi olarak kabul edilemez.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

SOSYAL İŞLER KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 60 ncı maddesine bir fıkra eklenmesine dair Kanun

MADDE 1. — Millet Meclisinin 1 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisinin 2 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisinin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Bütçe ve Plân Komisyonu raporu

Cumhuriyet Senatosu
Bütçe ve Plân Komisyonu
Esas No. : 2/11
Karar No. : 31

7 . 2 . 1972

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 10 . 1 . 1972 tarihli 26 ncı Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 60 ncı maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi, komisyonumuzun 3 . 2 . 1972 ve 7 . 2 . 1972 tarihli 12 ncı ve 13 ncü birleşimlerinde ilgili Maliye ve Çalışma bakanlıkları temsilcileri de hazır buldukları halde, tetkik ve müzakere olundu.

Komisyonumuzda yapılan müzakereler sırasında :

Gerek komisyonda hazır bulunan Maliye ve Çalışma bakanlıkları ve T. C. Emekli Sandığı temsilcilerinin verdikleri izahattan, gerek Millet Meclisinde kabul edilmiş olan teklif metninin tetkikinden, işbu teklifin ilk şekliyle kabul edilemeyeceği hususunda Hükümetin kesin mütalâada bulunduğu, ancak, Millet Meclisi Geçici Komisyonunun kabul ettiği metnin, Millet Meclisinde daha değişik bir hüviyete kalbedildiği ve Sosyal Sigortalara tahmil edilecek malî yükün kısmen hafifletilmesine çalışıldığı, bu şekliyle Cumhuriyet Senatosu Sosyal İşler Komisyonunda olumlu karşılanan kanun teklifi, komisyonumuzda gerek Sosyal Sigortalar, gerek Emekli Sandığı açısından değerlendirildiği ve bunun müstakbel mevzuat değişmesine tesiri üzerinde bilhassa durulduğu, ezcümle Sosyal Sigortalar açısından bu teklif kanunlaştığı takdirde, ağırlığı ne derece hafifletilmiş olursa olsun, karşılığı olmayan ve nasıl temin edilebileceği de anlaşılamayan bir ağır malî yükün doğduğunun bir gerçek olduğu, yine bu teklifin kanunlaşması halinde, gereksiz ve zamansız olarak T. C. Emekli Sandığı mevzuatında da olumsuz bâzı değişikliklere gitmenin genellik, eşitlik ve paralellik bakımından kaçınılmaz bulunduğu kanaatine varılmıştır.

Diğer taraftan, 1 . 3 . 1965 tarihinden beri yürürlükte bulunan 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu, 1 . 3 . 1969 tarihinden itibaren yürürlüğe konulmuş olan 1186 sayılı Kanunla değiştirilirken, gerçek maksat, Sosyal Sigortalar ile T. C. Emekli Sandığı arasında, haklar bakımından bir norm beraberliği sağlamak idi. Ancak, bu iki sistemin kuruluşlarındaki farklar dolayısıyla, değişiklik yapıldığında norm beraberliği yerine ortaya tam bir ayrılık, karışıklık ve sigorta aleyhine bir malî zaaf tablosu çıkmıştır. Örneğin, aylık bağlamada % 50 nisbeti % 70 e yükseltilirken, veya yaş haddi düşürülür, hattâ tamamen kaldırılırken, % 11 nisbetinde olan mevcut primin artırılmamış olmasını matematik olarak izah etmek mümkün bulunmamaktadır. Bilindiği üzere bu primin nisbeti T. C. Emekli Sandığında % 22 dir. Keseneğe esas olan aylıkla emekliliğe esas olan tutar arasında da fark olduğu dikkate alınırca % 22 nisbetinin zâhiri olduğu, gerçeğin çok daha yüksek bir rakama yükseldiği anlaşılır.

Sosyal Sigortanın malî bünyesinde birkaç satırla yer almış olan borçlandırma yolu ile hizmet saydırma müessesesinin mahiyeti tamamen meçhuldür. Yaş, hizmetin şekli, işyeri, zaman, belgenin mahiyeti, tahkik imkânı, sigortalılık süresine müessiriyeti yönleriyle gerçekten meçhul olan bu müessese kurumu vahim bir âkibete doğru sürüklenmektedir.

Bu itibarla, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu sisteminin, özellikle 102 sayılı sözleşmenin ışığı altında yeniden gözden geçirilmesi ve bilhassa 1186 sayılı Kanunla yapılan değişikliklerin memleketin gerçek ihtiyaçlarına cevap verecek tarzda yeniden tanzim edilmesi bugün âcil bir zaruret olarak karşımızda bulunmaktadır.

Nitekim, görüşmeler sırasında Hükümet temsilcileri tarafından komisyonumuza verilen izahatta da bu cihet açıkça ifade ve beyan olunarak, bu konu üzerinde gereken mevzuat değişikliği çalışmalarında bulunulduğu ve hazırlanmakta olan kanun tasarisının kısa zamanda Parlâmentoya sunulacağı teyidedilmiştir.

Hal böyle iken, yukarda belirtilen, sadece münferit ve perakende bir probleme değinen kanun teklifi, meseleyi bir bütün olarak ele almamakta, çok yakın bir gelecekte değiştirilmesi komisyonumuzca temenniye şayan görülmüş olan mevzuatta yapılacak radikal değişiklik için güçlük tevlidedici mahiyette görülmektedir.

Netice olarak, yukarda yazılı kanun teklifinin, ilerde yapılacak büyük değişiklik içinde değerlendirilmesinde daha çok fayda ve isabet olacağına temas etmekte fayda gören komisyonumuz, şimdilik, anılan kanun teklifinin oy birliği ile reddini uygun görmüştür.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan Uşak <i>M. F. Atayurt</i>	Başkanvekili Gaziantep <i>S. Tanyeri</i>	Sözcü Afyon K. <i>M. K. Karaağaçlıoğlu</i> Toplantıda bulunamadı	Kâtip Malatya <i>N. Akyurt</i>
Ankara <i>İ. Yetiş</i>	Ankara <i>Y. Köker</i>	Cumhurbaşkanıca S. Ü. <i>R. Üner</i>	Edirne <i>M. N. Ergeneli</i>
Kocaeli <i>L. Tokoğlu</i> Toplantıda bulunamadı	Kütahya <i>İ. E. Erdinç</i> Toplantıda bulunamadı	Ordu <i>B. S. Baykal</i>	Tabii Üye <i>K. Karavelioğlu</i>
Bu teklifte Sözcü Trabzon <i>A. Ş. Ağanoğlu</i>		Urfa <i>İ. E. Karakapıcı</i>	